

Obsah

Namísto úvodu	9
1 Úvod do (bio)etiky (Marek Vácha)	15
Přírodní vědy a etika: úvod	16
Přírodní vědy a etika: pokus o definici	18
Etika a morálka	20
Postup při řešení bioetického problému	21
<i>Popis problému na molekulární nebo biologické rovině</i>	21
<i>Deskriptivní etika</i>	22
<i>Normativní etika</i>	22
Smysl seminářů z lékařské etiky	23
Problémy vyučování filozofie na lékařské fakultě	24
2 Základní etické teorie (Marek Vácha)	27
Hédonismus	27
<i>Kritika hédonismu</i>	28
Utilitarismus	29
<i>Kritika utilitarismu</i>	31
<i>(Neo)utilitarismus a zvířata</i>	32
Deontologie Immanuela Kanta	33
<i>Druhá formulace kategorického imperativu</i>	36
<i>Další rozšíření (druhé formy) kategorického imperativu</i>	37
<i>Kritika Kantovy deontologie</i>	38
Etika ctností	39
Etický relativismus	40
Etické zákony a jejich původ	42
3 Problém osoby (Marek Vácha)	45
Empirický funkcionalismus: Existuje rozdíl mezi lidskou bytostí a lidskou osobou	49
Ontologický personalismus: Neexistuje rozdíl mezi bytostí a osobou	52

4 Čtyři principy lékařské etiky (Marek Vácha)	55
Literatura	59
5 Utrpení, nemoc, hledání smyslu (Miloš Mauer)	63
Utrpení a jeho kulturně-psychologické aspekty	63
Naučená bezmocnost	68
Hledání smyslu utrpení a nemoci	71
Utrpení a vina	71
Hledání smyslu a hledání příčin	74
Ztráta a popření smyslu	75
Smysl jako jedinečná odpověď na utrpení	78
Smysl jako příběh a vztah k transcendentci	79
Hledání smyslu a rituální chování	81
Smysl skrze vitální účastenství	82
Nemoc a utrpení jako krize a trauma	83
Krise, krizová intervence a její etické aspekty	83
Emoce a krize	87
Krise a limity osobního růstu	90
Psychotrauma jako iatrogenní poškození	90
6 Princip autonomie (Miloš Mauer)	99
Autonomie pacienta a paternalismus	99
Autonomie v rámci informovaného souhlasu	103
Společenský kontext vnímání autonomie	106
Karpmanův trojúhelník dramatu	109
Oběť	111
Zachránce	114
Pronásledovatel	125
Další psychologické modely vztahu zdravotník–pacient	129
7 Psychologické aspekty argumentu „kluzkého svahu“ (Miloš Mauer)	131
Nebezpečí kluzkého svahu v některých oblastech medicíny	134
Psychologické aspekty „kluzkého svahu“	138
Ontogeneze lidské morálky	139
Kognitivní aspekt etického uvažování	140
Osobnostní aspekt etického uvažování	143
Sociálněpsychologický aspekt etického uvažování	148
Některé příklady kluzkého svahu ze současné praxe	163
Literatura	165

---

8 Asistovaná reprodukce (Marek Vácha)	173
Neplodnost jako sociální stigma	173
Asistovaná reprodukce v číslech	175
Problematika „darování“ gamet	177
Legislativa	178
USA	179
Česká republika	179
Etická problematika spojená s asistovanou reprodukcí	181
Nadpočetná embryo	182
Preimplantační diagnostika	183
Redukce těhotenství	183
Argumenty pro asistovanou reprodukci	184
Argumenty proti asistované reprodukci	185
Další úvahy o asistované reprodukci	187
9 Status lidského embryo (Marek Vácha)	191
Embryologie, reprodukční technologie a etika	191
Definice embryo	192
Ontologický personalismus, empirický funkcionalismus	
a gradualismus	193
Biologický pohled	194
<i>Porod jako chvíle vzniku „osoby“</i>	195
Argumenty empirického funkcionalismu	197
Argumenty ontologického personalismu	198
<i>Naturalistický omyl</i>	200
Náboženské pozice	204
<i>Judaismus</i>	204
<i>Křesťanství</i>	205
10 Embryonální kmenové buněky (Marek Vácha)	209
Stručný úvod do biologie kmenových buněk	209
Zdroje kmenových buněk	211
Využití kmenových buněk	212
Etické otázky práce s kmenovými buňkami	212
Legislativa	213
Německo	214
Švýcarsko	214
Velká Británie	214
Česká republika	215
USA	215

Argumenty pro vytváření linií embryonálních kmenových buněk	218
Argumenty proti vytváření linií embryonálních kmenových buněk	220
11 Reprodukční a terapeutické klonování (Marek Vácha)	223
Reprodukční klonování	223
Terapeutické klonování	225
Legislativa	226
Diskuse o reprodukčním a terapeutickém klonování: argumenty pro a proti	227
<i>Argumenty pro reprodukční klonování</i>	228
<i>Argumenty proti reprodukčnímu klonování</i>	229
<i>Argumenty pro terapeutické klonování</i>	230
<i>Argumenty proti terapeutickému klonování</i>	230
Cybridy	231
12 Eutanazie (Marek Vácha)	233
Eutanazie a situace konce života: pokus o definici	234
<i>Eutanazie a dystanazie</i>	236
<i>Ustoupení smrti</i>	237
Země, kde se provádí eutanazie nebo asistovaná sebevražda	238
<i>Dějiny eutanazie</i>	238
<i>Švýcarsko: sebevražedný turismus</i>	245
Diskuse o eutanazii: argumenty pro a proti	246
<i>Důvody žádosti o eutanazii</i>	246
<i>Argumenty pro eutanazii</i>	248
<i>Argumenty proti eutanazii</i>	250
<i>Další úvahy k eutanazii</i>	257
Kodeky a přísahy	257
Eutanazie v judaismu a křesťanství	259
<i>Židovství</i>	259
<i>Křesťanství</i>	261
<i>Literatura</i>	264
13 Kvalita života po popáleninových úrazech (Radana Königová)	271
14 Hromadná poranění v rámci katastrof (Radana Königová)	279
<i>Literatura</i>	288
Rejstřík jmenný	289
Rejstřík věcný	292